

การใช้ฮอร์โมน กับ มะเร็งเต้านม

ท่านผู้อ่านที่ได้เคยติดตามบทความก่อนๆ คงจะพอจำได้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงร่างกายในวัยหมดระดู และคงจะจำได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ไม่ควรละเลยคือปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ อย่างที่ทราบ สำหรับผู้ที่ไม่มีลูกทางธรรมชาติจากการเข้าสู่วัยหมดระดูแล้วควรมีการดูแลสุขภาพ หรือป้องกันมิให้เกิดปัญหาต่างๆ แล้วยิ่งมองไปทีไร เราတွေ့กับวิถีการอยู่อาศัยต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตชนบทเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว แนวคิดของการใช้ฮอร์โมนทดแทนก็มาจากหลักที่ว่า ถ้าร่างกายขาดฮอร์โมนแล้วก่อให้เกิดปัญหา ก็แก้ไขโดยการให้ฮอร์โมนที่ขาดไปเช่นเดียวกับฮอร์โมนที่เป็นโรคไทรอยด์ที่ต่อมไทรอยด์ลดลง ขาดฮอร์โมนหรือฮอร์โมนที่รักษาโดยการรับประทานฮอร์โมนไปทุกวัน ในคนที่เป็นเบาหวานเนื่องจากตับอ่อนไม่หลั่งอินซูลินอย่างถูกต้อง (เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2) ให้อินซูลิน ก็สามารถรักษาโดยการให้ฮอร์โมนอินซูลินชนิดสังเคราะห์ เป็นต้น ในคนที่เข้าสู่วัยหมดระดู จึงได้พบผลร้ายของฮอร์โมนเพศหญิงที่เรียกว่า เอสโตรเจน และเกิดปัญหาต่างๆ มากมาย จึงเกิดแนวคิดในการรักษาโดยการให้ฮอร์โมนเอสโตรเจนทดแทน ซึ่งก็ดูเหมือนว่าผลลุล่วงผล น่าจะดี อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อความฉันทิในการรักษาปัญหาในวัยหมดระดูด้วยฮอร์โมน ก็คือประเด็นที่ว่า **การใช้ฮอร์โมนทำให้เกิดมะเร็งเต้านมหรือไม่** ซึ่งทั้งแพทย์ พยาบาลและประชาชนทั่วไปต่างก็มีความเชื่อที่หลากหลาย แพทย์บางท่านยืนยันอย่างแข็งขันว่า **ฮอร์โมนไม่ได้ก่อให้เกิดมะเร็ง** ในขณะที่แพทย์บางกลุ่มก็ยืนยันว่า **ไม่การใช้ฮอร์โมนจะเท่ากับให้มะเร็ง** ทำให้ประชาชนพลอยสับสน และปฏิบัติตนไม่ถูก

ข้อสังเกตดังกล่าวจึงนำมาสู่การศึกษาวิจัยเพื่อยืนยันความฉันทิระหว่างการใช้ฮอร์โมนเอสโตรเจนและการก่อเกิดมะเร็งเต้านม โดยรวบรวมการศึกษาต่างๆ ซ้อนหลัง (meta-analysis) พิจารณารายการเกิดมะเร็งเต้านมในกลุ่มที่ใช่และไม่ใช้ฮอร์โมนว่าดูปฏิบัติการมีการเกิดมะเร็งเต้านมในกลุ่มที่ใช้ฮอร์โมนจะสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้หรือไม่ ในอดีตที่ผ่านมาได้มีผู้พยายามศึกษาการศึกษาในลักษณะดังกล่าว (ซึ่งเรียกว่า meta-analysis) อยู่ 4 กลุ่ม 2 กลุ่มแรกได้แก่พวกกลุ่มที่ใช้ฮอร์โมนทดแทนไม่ได้มีปฏิบัติการมีการเกิดมะเร็งเต้านมสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ใช้ แต่อีก 2 กลุ่มพบว่าถ้าใช้ฮอร์โมนทดแทนไปเป็นเวลานานเกินกว่า 10 ปี จะมีโอกาสเกิดมะเร็งเต้านมสูงขึ้นเล็กน้อย

ข้อมูลดังกล่าวรวมๆ ไม่ได้ยืนยันหรือปฏิเสธความฉันทิเกี่ยวกับการใช้ฮอร์โมนและการเกิดมะเร็งเต้านม ซึ่งได้มีนักวิจัยที่ยังคงเป็นประเด็นและถูกนำมาถกเถียงกันไม่จบสิ้นค่า (ในสหรัฐอเมริกา) ล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2540 (ค.ศ.1997) ได้มีการตีพิมพ์รายงานการรวมการศึกษาต่างๆ ครั้งใหญ่ (อีตอร์นี่) ลงในวารสาร The Lancet พบว่า ผู้ที่ไม่ได้ใช้ฮอร์โมนจะมีอุบัติการณ์การเกิดมะเร็งเต้านม 45 รายต่อ 1,000 การใช้ฮอร์โมนทดแทนไปเป็นเวลา 5, 10 และ 15 ปี อุบัติการณ์ดังกล่าวก็จะเป็น 47, 51 และ 57 รายต่อ 1,000 ตามลำดับ

อย่างไรก็ตามแม้วิทยาการสมัยใหม่จะก้าวหน้าอย่างไรก็ตามการตีพิมพ์ที่ค่อนข้างน่าเชื่อถือเรื่องเช่นนี้ก็ยังต้องเฝ้าติดตามดูร่วมกับระหว่างพันธุกรรม และสิ่งแวดล้อม ก็ตามความว่า ในคนที่มีพันธุกรรมที่จะเกิดมะเร็งเต้านม หรือมีเซลล์ที่ผิดปกติจนกลายเป็นมะเร็งอยู่แล้ว ถ้าได้รับการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและมากพอ เช่น ได้รับฮอร์โมนเอสโตรเจนเป็นระยะเวลาชาน ก็อาจจะทำให้เกิดมะเร็งเต้านมได้ ล่าสุดที่ยังไม่มีข้อสรุปที่เป็นที่แน่ชัดกันโดยทั่วไป แต่ก็มีผู้พยายามสรุปว่าฮอร์โมนเอสโตรเจนไม่ใช่สารที่ก่อให้เกิดมะเร็งเต้านม แต่ถ้ามีแนวโน้มที่จะเกิดมะเร็งอยู่แล้วก็จะทำให้โอกาสปรากฏชัดและเร็วขึ้น ความหมายอีกนัยหนึ่งคือ ฮอร์โมนเอสโตรเจนกระตุ้นให้เซลล์มะเร็งเต้านมโตเร็วขึ้น

ประเด็นที่สำคัญได้มีการโยงถึงความฉันทิอันระหว่างการใช้ฮอร์โมนเอสโตรเจน และการเกิดมะเร็งเต้านมที่เนื่องมาจากการทำงานของสุขภาพการแพทย์ที่พบว่า มะเร็งเต้านมมักเกิดในหญิงมากกว่าชาย (ผู้ชายมีเต้านมเป็นของตนเองและก็เป็นมะเร็งได้น้อยกว่าหญิงเช่นเดียวกัน) ซึ่งก็เป็นที่ทราบกันดีว่าฮอร์โมนเพศหญิงที่สร้างจากรังไข่ของสตรีคือ เอสโตรเจน ในขณะที่ฮอร์โมนเพศชายที่สร้างจากลูกอัณฑะในชายคือ เทสโทสเตอโรน ประการต่อมาก็คือการที่สังเกตพบว่าสตรีที่หมดระดูเร็วว่าปกติ (หมดระดูก่อนอายุ 40 ปี) ไม่ว่าจะโดยธรรมชาติหรือผ่าตัดรังไข่ออกทั้งสองข้าง จะมีโอกาสเป็นมะเร็งเต้านมน้อยกว่าปกติทั่วไป

